

SEGURETAT ÉS MOLT MÉS QUE POLICIA

La inseguretat fragilitza la ciutadania i fragilitza el gaudi de tots els altres drets. Les societats que viuen en convivència respectuosa, les que estan més preparades per evitar fractures socials, són aquelles que tenen governs amb el principi ferm de combatre la impunitat. Són aquelles societats on s'ha generat un concepte social de la seguretat compartit per la majoria dels ciutadans. Són aquelles societats que accepten que no hi ha seguretats absolutes, que l'ordre social depèn de tots, i que en aquest ordre, la llibertat dels individus ha d'ocupar un espai prioritari.

Quan parlem de seguretat, no sempre som conscients que parlem dels principis bàsics de l'existència de l'estat modern i, sovint, els debats sobre seguretat han derivat en tactisme polític incomprensible i inadmissible. El segle XXI és el del terrorisme global i el de la internacionalització dels mercats, siguin lliures o negres, foscos i delictius. I és que les organitzacions criminals no descansen, per la qual cosa, la societat ha de posar els seus millors professionals a combatre-les. Catalunya ha viscut l'oportunitat de crear un cos policial de bell nou i els seus dirigents polítics no sempre han estat prou conscients del que això representava, ja que a vegades hem vist i tractat els Mossos d'Esquadra com una guàrdia urbana de ciutat gran. És una policia integral, amb un potencial extraordinari, i amb riscos proporcionals a aquest potencial, com acostuma a passar amb totes les coses importants.

Dèiem que les societats que viuen en convivència són les que tenen governs que combaten la impunitat. I el final de la impunitat vol dir que qui ha fet l'encàrrec a la policia d'aquesta difícil feina procurarà que la faci amb tota correcció i això vol dir que si posem un control a la carretera aturarem a tothom, sense excepcions; vol dir que si detenim uns vàndals, detindrem tot el grup, sigui qui sigui el seu progenitor; vol dir que no queda cap espai, cap racó, cap carreró per molt marginal que sigui, fora de l'acció protectora policial; vol dir que cap posició social privilegiada t'exclou de l'obligada honestedat; vol dir que defensarem l'acció policial malgrat la veu que crida perquè creu que les normes de convivència són pels altres. Vol dir que dotarem la policia dels mecanismes necessaris per detectar els greus perills dels qui creuen poder disposar de la vida d'altres. En altres paraules, vol dir no permetre la impunitat de qui delinqueix, sigui qui sigui, i no permetre la impunitat derivada de la mala praxi policial. Ambdues impunitats, són una.

Naixem amb tots els drets. Naixem tots iguals. Naixem tots lliures. Viure gregàriament, com a societat organitzada, porta inherent les normes, les lleis. Però és el govern que les proposa i els parlaments que les aproven els que han de garantir que conviure no representi renunciar a cap dels nostres valors irrenunciables. Però les lleis les fem els humans. A vegades ho oblidem.

Oblidem, també, que és la societat organitzada la que encarrega a servidors públics, és a dir, a la policia, la protecció dels drets, de les persones i dels béns. Oblidem que la línia entre el bé i el mal no és nítida, que el mal no sempre es veu a simple vista. Oblidem que és l'equanimitat i la garantia de què no hi haurà impunitat el que pot acostar-nos a la igualtat. I oblidem que una policia i una justícia adequada són garantia de civilització, que hem de desterrar la venjança en totes les seves formes i jutjar els fets fredament, serenament, fermament.

He vist créixer els Mossos i he defensat que al seu desplegament com a policia integral li correspon un replegament dels cossos de l'Estat. He defensat i defenso que el cos dels Mossos d'Esquadra està configurat per professionals extraordinàriament preparats que han renunciat a d'altres àmbits d'actuació professional per posar els seus coneixements a disposició de la policia de la Generalitat. Ningú pensa en els enginyers informàtics que persegueixen delictes cibernètics, en els biòlegs, químics o metges que treballen a la policia científica, els psicòlegs i advocats que treballen amb les víctimes de la brutalitat masclista... Tothom pensa en els avalots i els responsables de l'ordre públic i oblidem que el delicte que corca la nostra societat és la violència somorta, l'agressió íntima, la rutina de l'horror i les «empreses eficients» de destruir tot principi moral. Els Mossos estan preparats per a ser la policia judicial de totes les sospites de delicte que es produeixin en el territori català, fet que encara hem de recordar sovint perquè estan exposats a una lupa que no s'ha aplicat en el passat a altres policies. Una policia nascuda en democràcia ha d'estar disposada a ser examinada sota tots els microscopis, però simultàniament hem d'estar disposats a reconèixer i acceptar que la seva funció no pot estar guiada per visions reduccionistes. Per algunes coses volem policia i per a d'altres la fem responsable de problemes socials que no ha creat, sinó que senzillament compleix amb la seva obligació de servir qui representa a la ciutadania.

La seguretat és molt més que la policia i una policia democràtica és molt més que un debat de ràtios i una qüestió d'uniformes. Si volem tenir una bona policia hem d'estar disposats a defensar-la amb la mateixa intensitat que volem poder criticar-la i sobretot, en estar a les ordres del poder polític, hem d'acabar amb els que malvenen l'ètica i l'honor, amb els que destrueixen l'honestedat de la política i fan que els ciutadans perdin tota la confiança en les institucions que els han de representar i protegir.

Montserrat Tura

Tardor 2014 Revista EINES